

Urząd Pracy
m.st. Warszawy

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

MP. 2012 -10- 10

ZAL. _____ NR. _____

Warszawa 09.10.2012 r.

D.C.076.37.WA.2012

prof. Irena Lipowicz

Szanowna Pani
prof. Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00 - 090 Warszawa

Szanowna Pani

W nawiązaniu do ustaleń poczynionych w trakcie zorganizowanej przez Panią Rzecznik debaty „Zatrudnienie osób skazanych w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności i po jej zakończeniu”, w której brał udział przedstawiciel naszego Urzędu pozwalam sobie przedstawić opinie i sugestie doradców zawodowych zatrudnionych w Urzędzie Pracy m.st. Warszawy, którzy w ramach wykonywanych zadań na co dzień mają do czynienia z tym problemem. Doradcy zawodowi, poza codzienną obsługą klientów Urzędu, w tym osób opuszczających areszty i więzienia, a trzeba dodać, że jest ich blisko 1 tys., w ramach współpracy odwiedzają również ośrodki odosobnienia, wspierając służby penitencjarne w procesie aktywizacji zawodowej.

Biorąc pod uwagę szerokie spektrum barier, jakie osoby odbywające karę pozbawienia wolności muszą pokonać na drodze do zatrudnienia (m. in. brak kwalifikacji zawodowych, problemy adaptacyjne i psychologiczne, skomplikowana sytuacja osobista). W celu aktywizacji zawodowej tej grupy konieczne są długofalowe i wielotorowe działania, podejmowane zarówno podczas odbywania kary pozbawienia wolności, jak i po opuszczeniu zakładów karnych i aresztów śledczych. W szczególności zasadne wydaje się:

- zintensyfikowanie działań wychowawczych i terapeutycznych podczas pobytu w zakładach karnych, umożliwiających rozwiązanie problemów emocjonalnych i osobowościowych (np. terapia uzależnień, agresji) oraz nakierowanych na rozwój umiejętności społecznych a także budowanie zdrowego systemu norm i wartości;
- umożliwienie zdobywania kwalifikacji zawodowych podczas odbywania kary pozbawienia wolności poprzez zwiększenie dostępu do edukacji i szkoleń zawodowych, a także doradztwa zawodowego i programów rozwijających umiejętności niezbędne do uzyskania i utrzymania zatrudnienia. Szkolenia zawodowe powinny odpowiadać potrzebom rynku pracy i zawierać możliwie duży komponent praktyczny. Najlepszym rozwiązaniem byłaby możliwość kierowania odpowiednio przeszkolonych osób osadzonych do pracodawców zapewniających możliwość odbycia stażu/praktycznej nauki zawodu;
- umożliwienie skazanym udziału w wolontariacie i propagowanie idei działania na rzecz innych, jako ważnego elementu stymulującego rozwój społeczny i moralny;
- umożliwienie skazanym wykonywania nieodpłatnie prac na rzecz lokalnych społeczności;
- stworzenie systemu zachęt finansowych dla pracodawców zatrudniających osoby odbywające karę pozbawienia wolności i opuszczające zakłady karne w postaci np.: dopłat, ulg podatkowych czy finansowania tworzenia nowych miejsc pracy dla tej grupy.

2065/2012

Nie ulega wątpliwości że aktywna resocjalizacja przez pracę aresztantów i więźniów pomaga w prowadzeniu aktywizacji zawodowej po opuszczeniu placówek penitencjarnych. Efektywność tej pracy zależy jednak w dużej mierze od warunków w jakich działają publiczne służby zatrudnienia i wspierające je organizacje pozarządowe oraz niepubliczne instytucje rynku pracy. Do obszarów wymagających wsparcia należą m.in. :

- zintegrowanie systemu pomocy postpenitencjarnej oraz wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadania związane z readaptacją społeczną, aby skuteczniej pomagać osobom opuszczającym zakłady karne, np. poprzez objęcie większej liczby osób po odbyciu kary pozbawienia wolności programami zwolnieniowymi, które dają możliwość indywidualnego zaplanowania procesu usamodzielniania (w tym objęcie kompleksową pomocą psychologiczną, prawną i inną, niezbędną do uporządkowania sytuacji osobistej).
- propagowanie i wspieranie samozatrudnienia oraz pełniejsze wykorzystanie możliwości jakie daje ekonomia społeczna, co pozwoli ominąć problemy wynikające z niechęcią pracodawców do zatrudniania osób karanych;
- umożliwienie czasowego zawieszenia lub rozłożenia na mniej obciążające raty zobowiązań finansowych osobom podejmującym zatrudnienie, bowiem perspektywa odebrania dużej części zarobków przez komornika często zniechęca do podejmowania legalnej pracy;
- objęcie wsparciem osób skazanych (zwłaszcza tych z największymi trudnościami przystosowawczymi) pomocą asystentów na wzór „trenerów pracy”, którzy również po uzyskaniu zatrudnienia pomagaliby w adaptacji w nowym miejscu pracy i rozwiązywaniu sytuacji trudnych.

Realizowane przez publiczne służby zatrudnienia usługi rynku pracy oraz zapisane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy instrumenty, pozwalające na objęcie szczególnym wsparciem osób defaworyzowanych na rynku pracy, wśród których są również osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia są ważnym elementem w procesie przywracania tych osób do aktywności zawodowej. Jeśli nasze doświadczenie i prowadzone działania będą mogły zainteresować Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich pozostajemy do Państwa dyspozycji.

2 powiatowa
Dyrektor
Urzedu Pracy w Warszawie

Wanda Adach